

**SVAR PÅ KOMMUNBESLUT EFTER TILLSYN AV
FÖRSKOLEVERKSAMHETEN I STOCKHOLMS KOMMUN, BIL.
11**

Skolinspektionens tillsyn har identifierat ett antal områden med brister och åtgärder för utveckling inom förskoleverksamheten i staden som helhet samt i respektive stadsdel.

Tillsynen har identifierat följande brister inom förskoleverksamheten i Hägersten-Liljeholmens stadsdel som måste åtgärdas:

1. Förskolorna arbetar inte tillräckligt för att få ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen och för att ge föräldrarna möjlighet att påverka verksamheten (Lpfö 98, 2.4 Förskola och hem).
2. Det finns inte i tillräcklig utsträckning ett förtroendefullt samarbete mellan kommunens förskola, förskoleklass, skola och fritidshem (Lpfö 98, 2.5 Samverkan med förskoleklass, skolan och fritidshemmet).
3. Förskolorna medverkar inte i tillräcklig utsträckning till att barn med ett annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla såväl sitt modersmål som det svenska språket (Lpfö 98, 1 Förskolans värdegrund och uppdrag och 2.2 Utveckling och lärande).
4. Förskolorna arbetar inte tillräckligt medvetet för att motverka traditionella könsroller och könsroller (Lpfö 98, 1 Förskolans värdegrund och uppdrag).
5. Förskolornas och den pedagogiska omsorgens planer mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav (14 a kap. 8 § 1985 års skollag).
6. Barngruppernas storlek och sammansättning utvärderas inte kontinuerligt (2 a kap. 3 § 1985 års skollag).

Skolinspektionens förslag till utvecklingsområden och skäl härtill sammanfaller i stort med stadsdelsförvaltningens uppfattning, dock med någon avvikelse och lite fler nyanser då förvaltningen har ett något bredare underlag för sin bedömning.

Åtgärder till följd av tillsyn inom förskoleverksamheten.

Följande insatser kommer att vidtas för att utveckla verksamheten inom de av inspektionen identifierade utvecklingsområdena:

1. Samverkan med hemmet

Åtgärd som föreslås: Utveckla personalens kompetens och medvetenhet kring förhållningssätt, kommunikation, samverkan och uppdrag. Förväntat resultat: Föräldrarna upplever att kommunikationen med förskolan är god och att de ges goda möjligheter att samverka. Andel nöjda föräldrar avseende samverkan med hemmet ska öka.

Kommentar: Stadsdelens förskolor har redan före rapporten identifierad och haft detta som ett utvecklingsområde under 2011. På olika sätt har förskolorna utvecklat samverkan och kommunikationen med föräldrarna. Resultat av årets brukkarundersökning visar också på en markant förbättring, bl.a. inom området samverkan med hemmet. Föregående år instämde 71 % av föräldrarna i påståenden om att de kände sig välkomna att ställa frågor, föra fram åsikter, få veta vad förskolan gör för att stödja deras barn samt att de fått information om förskolans mål och arbetssätt. I år är det 78 % som instämmer i dessa påståenden. Inom området information och kommunikation finns både insikt och motivation hos förskolorna till fortsatt utveckling av arbetet.

Förskolornas aktiva arbete med att implementera den reviderade läroplanen ökar medarbetarnas kompetens och förståelse för kommunikationens betydelse.

Stadsdelens satsning på att utbilda förskolans personal inom praktisk mediekompetens, PIM, blir ett verktyg som ger ökade möjligheter till samverkan i både form och innehåll. På några förskolor har de tekniska möjligheterna utvecklat förskolans pedagogiska och informativa arbete radikalt. Föräldrarna görs delaktiga i förskolans verksamhet och det egna barnets utveckling och lärande i ord och bild och kopplat till förskolans uppdrag utifrån läroplanen. Goda exempel sprids inom och mellan förskolorna, genom nätverk och arbetsgrupper.

2. Samverkan med förskoleklass, skolan och fritidshemmet

Åtgärd som föreslås: Övergripande samverkansmöten mellan förvaltningsledningar, förskolornas och skolornas ledning återupptas. Gemensamma samverkansdokument och rutiner aktualiseras och utvecklas.

Arbetet följs upp och analyseras kontinuerligt. Utvärderingar av arbetet ligger som grund för utveckling av det fortsatta samverkansarbetet.

Kommentar: Förvaltningen instämmer i påståendet om att det inte finns i tillräcklig utsträckning ett förtroendefullt samarbete mellan kommunens förskola, förskoleklass, skola och fritidshem. Samverkansmöten i stadsdelen mellan förskolor och skolor har emellertid kommit igång igen efter en tids uppehåll. Arbetsgrupper har bildats och samverkansrutiner och dokument uppdateras. Det finns förutsättningar för och förhoppningar om ökad och utvecklad samverkan.

3. **Utveckling och lärande**, förskolorna medverkar inte i tillräcklig utsträckning till att barn med ett annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla såväl sitt modersmål som det svenska språket.

Åtgärd som föreslås: En gemensam språkpolicy med riktlinjer för modersmålsstödande arbete och flerspråkighet finns i stadsdelen som grund för samtliga förskolors arbete. Om Skolinspektionens förtydligande i frågan innebär att policyn bör ändras, så sker detta i linje med Skolinspektionens intention.

Förskolorna och stadsdelsförvaltningen kommer att förtydliga och utveckla informationen om stadsdelens språkpolicy och arbete med modersmål. Ny information kommer bl.a. att finnas på stadsdelens och förskolornas webbsidor. Föräldrar kommer att få information när de ansöker om förskoleplats, vilka språk som talas bland personalen i stadsdelens förskolor. För att få veta vilka språk som för närvarande finns i respektive förskoleenhet finns det också kontaktuppgifter till varje förskolechef, som kan lämna aktuella uppgifter.

Kommentar:

Förvaltningen har fått två motstridiga synpunkter på arbete med att stödja flerspråkighet och barns modersmål från Skolinspektionen. Då förälder haft synpunkter på förskolan sätt att arbeta med att stödja barnets modersmål, har Skolinspektionen uttalat sitt stöd för stadsdelens arbete och förhållningssätt, medan det vid inspektion några månader senare uttrycker annat. Förvaltningen önskar ett förtydligande av Skolverket och Skolinspektionen vad som krävs förskola och för att leva myndigheternas intentioner.

Skolinspektionens beslut 2010-11-15. ”Skolinspektionen riktar ingen kritik mot Stockholms kommun.” ”Det som framkommit i ärendet tyder enligt Skolinspektionens bedömning inte på att Hägerstens-Liljeholmens stadsdelsförvaltning brutit mot kraven i läroplanen vad avser stöd i modersmål.”

4. **Förskolans värdegrund och uppdrag**, förskolorna arbetar inte tillräckligt medvetet för att motverka traditionella könsmonster och könsroller

Åtgärd som föreslås: Nämnden har utformat aktiviteter kring förskolornas genusarbete i verksamhetsplanen för att få ett ökat fokus på dessa frågor;

- Förskoleenheterna ska beskriva/redogöra för vilka insatser som planeras för att motverka traditionella könsmonster och könsroller.
- Insatserna ska följas upp, dokumenteras och analyseras.

Enheterna väljer utifrån ovan aktivitet hur de lägger upp arbetet för att ge underlag till förvaltningens uppföljning av genusarbetet. Arbetet ska dokumenteras i ILS-webben. Enheten kan själv utforma ett åtagande eller en aktivitet som passar dem.

5. **Förskolornas och den pedagogiska omsorgens planer mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.** Varje verksamhets specifika behov och förutsättningar framgår inte av planen, vilket är nödvändigt för att arbetet inom de enskilda verksamheterna ska bli tydligt och fungera väl. Som följd av detta saknas det också en redogörelse för vilka av åtgärderna som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året.

Åtgärd som föreslås: Nämnden har utformat aktiviteter som följs upp på nämndnivå angående lika behandling;

- Förskoleenheternas likabehandlingsplaner hålls aktuella och uppdaterade.
- Förskoleenheterna ska redovisa vilka insatser som behövs inom enheten för att främja likabehandling samt förebygga och förhindra kränkande behandling.
- Förskoleenheterna ska också beskriva vilka insatser som planeras för att möta barngruppernas specifika behov samt på vilket sätt effekten av insatserna följs upp och utvärderas.

Insatser, uppföljning och utvärdering dokumenteras i ILS-webben.

Kommentar: Varje förskoleenhet har en likabehandlingsplan med tydliga rutiner, som är kända av personalen. Rutiner finns för att förebygga, för att ta emot anmälan, utreda, åtgärda och följa upp. Föräldrarna informeras kontinuerligt om planernas existens och innehåll. Förskoleavdelningen har gemensam uppföljning så att likabehandlingsplanen hålls aktuell och uppdaterad. Åtgärder för året redovisas och följs upp i ILS-systemet. Varje enhet har utformat åtaganden som

relaterar till likabehandlingsplanens förebyggande arbete. Stadsdelens integrering av olika handlingsplaner i verksamhetsplaneringen kan vara svår att få syn på för en utomstående, men fungerar just för att planerna integreras i ordinarie verksamhet.

Enheterna kan däremot utveckla sina beskrivningar av vilka insatser som planeras för att möta barngruppernas specifika behov samt på vilket sätt effekten av insatserna följs upp och utvärderas. Ovan föreslagna aktiviteter syftar till att tydliggöra förskolornas arbete .

6. Barngruppernas storlek och sammansättning utvärderas inte kontinuerligt

Åtgärd som föreslås: Barngruppens storlek och sammansättning utvärderas inför nyintagning av barn eller utökning av barngruppens storlek. Utvärderingen på enhetsnivå dokumenteras och redovisas i samband med enhetens kvalitetsredovisning. Nämnden utvärderar barngruppernas storlek och sammansättning i samband med verksamhetsberättelsen